

ناصر غلامرضایی

و نخستین مردم نگاری های هشت میلیمتری در ایران

محمد تهامی نژاد

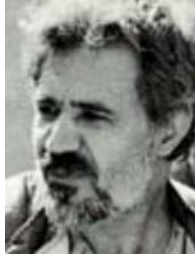

زیر طاق های کاهگلی

ناصر غلامرضایی پشت دوربین هشت میلیمتری سر صحنه *زیر طاق های کاهگلی* در لرستان . این عکس تاریخ فروردین ۱۳۵۳ را دارد . به نوشته سایت اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان لرستان " در سال ۵۳ زیر طاق های کاهگلی ، برنده دیپلم افتخار بهترین فیلم مستند از ششمین جشنواره سینمای آزاد و جایزه نقدی کانون سینما گران پیشرو واحد نمایش تلویزیون ملی شد . " ناصر غلامرضایی و مرتضی مختاری ، از بانیان دفتر سینمای آزاد خرم آباد بودند و غلامرضایی از سال ۱۳۵۱ تا ۵۸ مسئولیت این دفتر را برعهده داشت .

غلامرضایی در تیرماه ۱۳۵۵ نخستین جشنواره سراسری فیلم مستند هشت میلیمتری در ایران را برگزار کرد که باروهای کاهگلی در جنب دو فیلم دیگر به نام های *آن مرد اسب دارد* و *دختر بس نمی خواست تنها باشد* بنمایش در آمد . که این دو فیلم هایی کوتاه با جنبه های مردمنگاری از زندگی مردم لرستان بودند . اولین جشنواره فیلم های مستند هشت میلیمتری در ایران ، حدوداً یک سال پیش از نمایش آثار مردمنگاری در اصفهان برگزار شد که در آن یکی : ژان روش ، دکتر نادر افشار نادری ، حمید نفیسی و حسین طاهری دوست هم حضور داشتند و جنبه رسمی و بین المللی داشت . تعداد زیادی فیلم بنمایش گذارد و نفیسی مصاحبه مفصلی با ژان روش به عمل آورد . جشنواره فیلم های هشت میلیمتری - خرم آباد نیز در فضایی فوق العاده صمیمی برگزار شد. من به این جشنواره دعوت شده بودم و با گروه نشریه همکار بودم که هرشب تا دیر گاه ، بولتن روز بعد را آماده می کردیم .

فیلمسازان خرم آباد از جمله ناصر غلامرضایی ، مرتضی مختاری ، محمد رضا گوهری و حجت الله رشنو نخستین مستند سازان فیلم های مردم نگاری به کمک دوربین هشت میلیمتری در ایران هستند . تماشای فیلم " چمریانه " ناصر غلامرضایی ، کشف دنیای ناشناخته ای برای من بود . در همان سال ها متوجه می شدم که سینمای جدیدی در شهر ها و حوزه های فرهنگی ایران بوجود آمده است که دنباله سینمای ناصر تقوایی در جنوب و منوچهر عسکری نسب در کرمان بود و، نگاه تازه و از درون با دوربین هشت میلیمتری به انسان و فرهنگ داشت که خود را از فیلم های فرهنگی معماری جدا می کرد . ناصر غلامرضایی همراهانی در سایر شهرهای ایران داشت . فتح الله عابدی در آبادان ، عبدالله باکیده در همدان ، غلام حسین آبادی در اصفهان ، حسن بنی هاشمی در بندر عباس و امیر زرگان در اهواز آثاری مردمنگارانه ساختند. این آثار سهم بسیار مهمی در ثبت خاطره زندگی در دهه چهل و پنجاه ایران دارد و زمینه ساز آثار داستانی ای شد که به ویژه ناصر غلامرضایی در سال ها بعد ساخت . متأسفانه تا کنون هیچ کوششی برای جمع آوری و احتمالاً ترمیم و تبدیل آثار هشت میلیمتری در ایران صورت نگرفته است . گویی هیچگاه مردمانی زیر طاق های کاهگلی در لرستان نمی زیستند.

عبدالله باکیده

ناصر غلامرضایی

مرتضی مختاری

حسن بنی هاشمی